Från: [redacted]
Skickat: Mon, 30 Sep 2024 13:53:45 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Remissvar Ny regional utvecklingsplan RS 2024-0344
Bilagor: Funktionsrätt Stockholms läns remisssvar över Ny regional utvecklingsplan.docx, Funktionsrätt Stockholms läns remisssvar över Ny regional utvecklingsplan.pdf

Hej,
Översänder härmed Funktionsrätt Stockholms läns remissvar över Ny regional utvecklingsplan med diarienummer RS 2024-0344.

Om ni har några frågor kring vårt remissvar vänligen kontaktar undertecknad, se kontaktuppgifter nedan.

Vänliga hälsningar,
[redacted]

Funktionsrätt Stockholms län
S:t Göransgatan 84
112 38 Stockholm
www.funktionsrattstockholmslan.se
Vi finns även på Facebook och Instagram
Lyssna på Funktionsrättspodden!

Under 2024 presenterar vi lösningar som ökar det digitala innanförskapet! Tillgängliga digitala lösningar är bra för alla, men särskilt för personer med funktionsnedsättning. Läs vår rapport ”Från digitalt utanförskap till digitalt innanförskap”.

Funktionsrätt Stockholms län

Regionledningskontoret
Utveckling och regionplanering

Funktionsrätt Stockholms läns remissvar över Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2024-0344)

Funktionsrätt Stockholms län är ett intressepolitiskt samarbetsorgan för 46 funktionsrättföreningar i Stockholms län. Tillsammans representerar vi cirka 70 000 medlemmar. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden. Vi utgår från mänskliga rättigheter och vår vision är att Stockholms län ska vara ett samhälle för alla.

Funktionsrätt Stockholms län har tagit del av Region Stockholms Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2060. Det här remissvaret består av två delar. Första delen innehåller övergripande reflektioner. Därefter går vi in och svara de frågeställningar som återfinns i missivet.

I arbetet med att svara på remissen har vi inhämtat våra medlemsföreningars synpunkter. Det gjorde vi bland annat genom att anordna ett remissmöte, där 16 personer från 14 föreningar medverkade.

Övergripande synpunkter

Funktionsrätt Stockholms län välkomnar att det finns en långsiktig och övergripande plan för utvecklingen av Stockholms län. Det är ett komplext arbete och vi är många som tillsammans kan bidra till att utveckla Stockholmsregionen. Det behövs samordning och en gemensam syn på vad som ska göras och när. Där ser vi att regionen har haft stor framgång att kunna ena många parter. Den nya RUFS 2060 har ett brett tilltal och ska få många aktörer att gå åt samma håll. Funktionsrätt Stockholms län ser att det kan finnas en risk med att RUFS 2060 lever upp till talesättet ”peka på alla = peka på ingen”. Att det allmänna tilltalet gör att parterna inte känner ansvar för genomförandet i planen.

En viktig utgångspunkt för att alla ska trivas och komma till sin rätt är att Stockholms län är tillgängligt för alla som lever, bor och besöker vårt län. Det resonemanget saknar vi helt i RUFS 2060. Begreppen tillgänglig eller tillgänglighet används återkommande i planen. Det finns en språklig skillnad i att ha tillgång till något och att något är tillgängligt. I Region Stockholms hållbarhetsstrategi används begreppet universell utformning

för att skapa hälsofrämjande miljöer.[1] Universell utformning nämns inte i RUFS 2060. Det anser vi är en brist. Genom att tillämpa universell utformning i arbetet med att implementera RUFS 2060 stärks möjligheterna för Stockholms län att bli ett samhälle för alla!

Styrkor och utmaningar

Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?

Funktionsrätt Stockholms län tycker att det är bra att det finns en plan som innehåller både ambitioner och framåtanda. En attraktiv region skapar många möjligheter. Vi delar de långsiktiga utmaningar som RUFS 2060 har identifierat. Utifrån ett funktionsrättsperspektiv finns det många delar som vi tillsammans behöver lösa.

Funktionsrätt Stockholms län delar uppfattningen om att regionen behöver minska skillnaderna i livsvillkor inom länet. Personer med omfattande funktionsnedsätting hör till de grupper som har väsentligt sämre levnadsvillkor.[2] Vi hade önskat att det resonemanget hade beaktats tydligare i Hur kan vi minska skillnaden i livsvillkor och öka tryggheten.

En stark och konkurrenskraftig arbetsmarknad är en förutsättning som möjliggör för både samhället och människor ska kunna utvecklas över tid. Samtidigt är kompetensbristen inom välfärdssektorn en stor utmaning.[3] I RUFS 2060 skrivs det återkommande om att människorna är den viktigaste resursen och att regionen vill attrahera arbetskraft från andra delar av landet och världen. Vi skulle önska att RUFS 2060 på ett tydligare sätt lyfte den kompetens som redan finns i regionen, men som inte utnyttjas. Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning i hela landet är 52 procent.[4] I gruppen personer med omfattande funktionsnedsättning som bor i Stockholms län är det 20 procent som har ett arbete eller studerar.[5] Mot bakgrund av detta anser vi att funktionsrättsperspektivet i RUFS 2060 behöver stärkas för att det ska bli en attraktiv region på riktigt.

---

[1] https://www.regionstockholm.se/4944ef/siteassets/hallbarhet/hallbarhetsstrategi-2022-2027---galler-for-region-stockholm.pdf s. 17 2024-09-24

[2] https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/halsa-i-olika-grupper/funktionsnedsattning/ 2024-09-26

[3] https://www.dn.se/sverige/ny-prognos-stockholmarna-racker-inte-till-alla-jobb/ 2024-09-18

[4] https://www.scb.se/contentassets/25d8915ea32943c29c134e9ceea7066c/am0503_2022a01_br_am80br2302.pdf s. 8 2024-09-24

[5] https://www.ces.regionstockholm.se/4ad1fd/globalassets/verksamheter/folkhalsoguiden-gemensam/ces-material-from-okt23/ces-rapporter/rapport-2023.9-personer-med-omfattande-funktionsnedsattning-i-stockholms-lan.pdf s.14 2024-09-24

Funktionsrätt Stockholms län

Hanterar samrådsförslaget de utmaningar vi står inför, däribland klimatförändringar och det förändrade omvärldsläget och dess tänkbara konsekvenser? Vad kan utvecklas?

I arbetet med att besvara remissen har vi reflekterat över medborgarperspektivet. RUFS 2060 beskriver att Stockholms län ska vara attraktivt för personer från andra delar av landet och världen. Vi menar att det är viktigt att inte glömma de medborgare som redan bor, lever och bidrar till regionens utveckling i sin vardag. Annars finns det en risk att RUFS 2060 blir alltför visionär och kanske även elitistisk. Det finns en risk att skillnaderna i livsvillkor ytterligare förstärks och skapar ett a- och ett b-lag.

Vision, mål och prioriteringar

Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?

Funktionsrätt Stockholms län kan återigen konstatera att RUFS 2060 har en ambitiös ansats. Vidare kan vi konstatera att för att uppnå målet om en jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö behöver stora satsningar i Stockholmsregionen. För Funktionsrätt Stockholms läns målgrupper innebär att satsningar som leder till att alla kan delta i samhället på lika villkor. Skapa förutsättningar för att kunna vara självständiga och fatta informerade beslut. Vi tycker därför att funktionsrättsperspektivet behöver förstärkas för att RUFS 2060 ska uppnå vision och mål.

Det är positivt att RUFS 2060 har ett mål med tillhörande prioriteringar som ska stärka folkhälsan. Personer med funktionsnedsättning skattar sin hälsa sämre än andra grupper i befolkningen.[6] Det behövs satsningar för att utjämna skillnader. Här vill vi återigen betona att funktionsrättsperspektivet behöver förtydligas. Redan i planeringsfasen behöver aktörer planera för att alla funkar olika. För att det ska bli jämlikt behöver man göra olikt. Det innebär att det behövs ett utbud av preventiva och sekundärpreventiva åtgärder som går att rikta på både individ- som gruppnivå.

[6] https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/halsa-i-olika-grupper/funktionsnedsattning/ 2024-09-26

Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?

Funktionsrätt Stockholms län tycker att prioriteringarna till stor del fångar utmaningarna. Vi skulle dock önska att funktionsrättsperspektivet var tydligare i prioriteringarna.

Det finns stora utmaningar för personer med funktionsnedsättning att etablera sig på bostadsmarknaden i Stockholms län. Många kommuner har en brist på tillgängliga bostäder och personer som har behov av dessa riskerar att hänvisas till boendeformer som inte är anpassade utifrån deras behov.[7] Vi anser att RUFS 2060 behöver särskilt arbeta för att det ska finnas bostäder som är tillgängliga. Bostäderna behöver också vara relativt billiga, för att personer som har lägre inkomster ska ha råd att leva och bo i Stockholmsregionen. I de övergripande reflektionerna argumenterade vi för att RUFS 2060 bör tillämpa principen om universell utformning i allt utvecklingsarbete. Det gäller även när det kommer till att skapa en fungerande bostadsförsörjning. Enligt Boverket ska kommunernas planarbete utgå från universell utformning.[8] Därför anser vi att även RUFS 2060 borde göra det.

Rumslig utveckling och plankarta

Saknar ni information eller förhållningssätt gällande den rumsliga utvecklingen?

Funktionsrätt Stockholms län tycker att det är bra att satsa på utveckling av regionala stadskärnor. I vår rapport Från digitalt utanförskap till digitalt innanförskap[9] föreslår vi att Region Stockholm startar landets första regionala DigidelCenter. De regionala DigidelCentren skulle med fördel kunna vara placerade i de regionala stadskärnorna. På så sätt kan regionen erbjuda stöd till medborgare i kollektivtrafiknära lägen som samlar andra aktörer och samhällsservice.

---

[7] https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/funktionsnedsattning/ 2024-09-24

[8] https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/livsmiljo/tillganglighet/begrepp/ 2024-09-24

[9] https://funktionsrattstockholmslan.se/wp-content/uploads/2023/12/Fran-digitalt-utanforskap-till-digitalt-innanforskap_digital.pdf 2024-09-24

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?

Funktionsrätt Stockholms län vill gärna vara delaktiga i den fortsatta utvecklingen. Vi ser att våra perspektiv och synpunkter kan utveckla arbetet med att skapa en inkluderande Stockholmsregion som gör att medborgarna kan delta i samhället på lika villkor.

Vilka dialog- och samverkansformer bör vi använda eller utveckla för att kunna agera tillsammans för att nå planens mål och stärka genomförandet?

Funktionsrätt Stockholms län har en samverkansöverenskommelse med Region Stockholm. När Tillväxt- och regionplanenämnden fanns, fanns det ett samverkansråd knutet till förvaltningen. I det forumet fanns möjligheter att diskutera funktionsrättsperspektivet kopplat till RUFS 2060 mer ingående. Vi ser positivt på att delta i samverkansformer eller arbetsgrupper där vi kan bidra med vår kompetens och perspektiv.

Tillsammans kan Stockholms län bli ett samhälle för alla!

2024-09-30

[redacted]

[redacted] Funktionsrätt Stockholms län